

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za izvozništvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Vukičevićev odstop pogoj za rešitev krize

Vsa beograjska poročila o politični situaciji soglašajo v sodbi, da je odstop g. Vukičevića glavni pogoj za izhod iz sedanjega krize.

— Beograd, 14. oktobra. V razvoju politične situacije tudi današnji dan ni prinesel nikakih pomembnejših dogodkov. Vlada krogi se slejko prej še vedno zelo rezervirani in se izogiba preciznejši izjavi o položaju. G. Vukičević si prizadeva, da bi napravil na zunaj vtis, kakor da je ostal komunikativno demokratične stranke brez vpliva na vladno koalicijo. Vlada rešuje izključno le tekoče zadeve in se skrbno izogiba vsake politične debate.

Beograjski listi še vedno obširno komentirajo stališče, ki ga je zavzel demokratski klub. Vsi komentariji soglašajo v tem, da je položaj vlade nevzdržen in da je računati najkasneje ob sestanku Narodne skupščine z dalekosežnimi izjemami.

„Politika“ objavlja izjavo ožjega sodelavca g. Vukičevića, ki naglašajo med drugim: „Situacija še vedno ni jasna in je slejko prej odvisna popolnoma od demokratske stranke. Mi smo se zadovoljili s komuničiranjem, dasiravno vsebuje stvari, preko katerih le težko gremo. Toda če demokracija ne bo postavila novih zahtev, smo pripravljeni, da gremo preko tega. Če pa bi demokratski predstavnik v vladi prišli s kakimi novimi zahtevami, zlasti pa z zahtevami, ki bi se tikale garancij za pravni red, potem bi to pomenilo odprto krizo vlade. Take zahteve radikalni del vlade v nobenem slučaju ne more sprejeti, ker bi s tem obsodil vse svoje dosedanje delo. Bili pa bi voljni razpravljati o vsakem konkretnem slučaju, kjer bi se izkazalo, da so pritožbe upravičene in bi bili pripravljeni pristati na tozadavne zahteve Demokratske zajednice. V tem smislu je obvestil demokratske ministre tudi g. Vukičević.“

V zvezi s tem poročila „Politika“ nadalje, da je glasom zatrdil z radikalne strani položaj ministrskega predsednika g. Vukičevića tako omajan, da se g. Vukičević v nobenem slučaju ne bo mogel obdržati na krmilu. „On mora oditi, mora se umakniti, ker je njegov položaj naravnost nevzdržljiv,“ zaključuje „Politika“.

Radikalni centur, ki dobiva v radikalnem klubu vedno večjo premoč,

zastopa glasom poročil beograjskih listov stališče, da je treba za vsako cenovo ohraniti sedanjo koalicio z Demokratsko zajednico. V to svrhu se baš z strani z vedno večjo odločnostjo povdarja zahteva po odstopu g. Vukičevića. Na njegovo mesto naj bi prišla radikalna osebnost, kolikor mogoče nevtralna, ki bi imela za seboj večino radikalnega kluba in ki bi jo lahko akceptirala tudi Demokratska zajednica. V tej zvezi se vedno znova omenja kandidatura g. Ninčiča. Centuristi računajo s tem, da bi bila na tej osnovi možna tudi koncentracijska vlada, v kateri bi sodelovali poleg Demokratske zajednice tudi HSS in SDS.

Za razpoloženje, ki vlada v demokratskem klubu, je značilno postopanje demokratskih zastopnikov v verifikacijskem odboru. G. Vukičević si je večeraj in danes ves dan prizadeval, da bi pridobil demokrate za to, da nastopijo v verifikacijskem odboru posledno složno z radikali. V zvezi s tem je bila tudi sinočnja dolgotrajna konferenca med g. Vukičevićem in dr. Spahom. Napori g. Vukičevića pa so ostali očitno brezuspešni, ker je demokratski klub na svoji večerni seji sklenil, da se popolnoma solidizira z muslimani in zahteva v verifikacijskem odboru anketiranje dr. Srbskih sarajevskih mandatih. Kako zaostrena je situacija, pričča tudi izjava nekega uglednega muslimanskega poslanca v „Politiki“, v kateri naglašajo, da so muslimani (po solidizaciji z njimi tudi demokracija) odločeni, da vržejo vlado že v verifikacijskem odboru, ako bodo verificirani tudi sarajevski mandati.

Aranžman g. Vukičevića z radičevci, ki naj bi tvorili nekako strastilo za demokrate in oslabilo akcijo za osnove demokratskega bloka, je po mnenju političnih krogov definitivno propadel. Kakor beležijo beograjski listi, je g. Vukičević tekom večerajšnjega in današnjega dne trikrat poskušal priti v stiki z g. Radičevim, ki pa je to odločno odklonil.

Splošno se računa s tem, da bo situacija takoj po zaključku verifikacijske debate dozorila, in da bo pričelo ob sestanku Narodne skupščine definitivno razčiščenje.

Delo verifikacijskega odbora

Klerikalna večina gre preko vseh upravičenih pritožb. — Neštete pritožbe radi vladnega nasilja. — Burna debata na današnji seji.

— Beograd, 14. oktobra. Na večerajšnji popoldanski seji verifikacijskega odbora, ki je bila prav tako burna kakor prejšnja, so radikali in klerikali kakor v zasmeh zaključili verificirali vse sporne mandate, dasi je tako opozicija kakor tudi demokratska zajednica iznesla neštete dokumentirane pritožbe o neverjetnem nasilju in uradnih zlorabah od strani radikalov. Pri posrednem okrožju sta bili vloženi dve pritožbi, ena od strani SDS, druga od strani HSS zoper mandate radikalnih poslancev Pere Urošića in dr. Ninka Perića. V debati je opozicija in tudi demokratski poslanec Pera Marković zahteval, da se mandati razveljavijo. Vlada večina pa je vse mandate verificirala. Ostra debata se je razvila zlasti o mandatih v sremskem okrožju, kjer je med drugimi vložil pritožbo tudi pašičevac Vola Janjić proti izvolitvi Bože Maksimovića, ki mu očita, da je zlorabljal državno oblast in kraljevo ime. V debati, ki je bila zelo burna, je opozicija zahtevala, da se mandat Bože Maksimovića razveljavi oziroma stavi pod anketu. Pri glasovanju se je opazilo, da so demokratski poslanci odstranili, kar je vzbudilo v političnih krogih mnogo komentarjev. Predsednik pa je kljub temu, da po zatrdilu opozicije večina ni bila podana, ugotovil, da so mandati verificirani. V modruško s reškom okrožju so bili verificirani vsi mandati, na kar je bila seja ob 19. do pol 21. prekinjena.

Na večerni seji so prišla na vrsto dalmatinska okrožja, v katerih je bilo vložnih nebroj pritožb, ki govore o nečuvnem nasilju vladnih radikalov. Debatna je bila izredno ostra in je malone prišlo do eksodus opozicije, ki je zahtevala, naj odbor razveljavi vse vladne mandate. V volilnem okrožju Šibenik — Split je vložil največ pritožb proti izvolitvi dr. Subotića. Posl. Demetrović je v svojem govoru dokazal, da je bilo SDS ukradenih nad 1000 kroglic, vsled česar je stranka izgubila mandat. Tudi Stepan Radić je dokazoval razne falsifikate na škodo opozicijskih strank.

Verifikacijski odbor mora danes zaključiti svoje delo. Na popoldanski seji, ki bo trajala dolgo v noč, mora absolvirati še net

Pred likvidacijo konflikta z Bolgarijo

Optimistično presojanje v Beogradu. — Zahvala za ponujeno posredovanje Rumunije. — V Londonu smatrajo balkansko krizo že za rešeno.

— Beograd, 14. oktobra. V tujakšnih merodajnih krogih se presoja spor z Bolgarijo popolnoma mirno in hladnokrvno. Splošno vlada prepričanje, da bo spor rešen mirnim putem. Kakor znano, je danes sklicano sobranje k izrednemu zasedanju, da odobri ukrepe bolgarske vlade in sklepa o nadaljnjih korakih za mirno likvidacijo tega spora in o izpolnitvi ostalih zahtev, ki jih je postavila jugoslovenska vlada v svoji noti po vesteh iz Sofije je pričakovati, da bo sobranje odobrilo vse tozadavne predloge bolgarske vlade. Danes dopoldne je posetil pomočnika zunanjega ministra, ki je še vedno bolan, bolgarski poslanik g. Vakarevski ter imel z njim daljšo konferenco. Večera se je mudil v zunanem ministrstvu tudi italijanski poslanik general Bodrero. V zvezi s tem posetom so se razširile večeraj vesti, da je general Bodrero pri tej priliki protestiral radi protituhajskih manifestacij o priliki pogreba generala Kovačevića. V zunanem ministrstvu te vesti odločno demantirajo.

— Bukarešta, 14. oktobra. Večera je posetil jugoslovenski poslanik g. Colak-

Antič zastopnika zunanjega ministra ter ga informiral o bolgarsko-jugoslovenskem sporu radi komitskih napadov in atentatov v Južni Srbiji. Zahvalil se je pri tej priliki rumunski vladi za izkazano zanimanje, obenem pa izrazil tudi nado, da bo spor rešen brez tujega posredovanja. V tujakšnih političnih krogih se tolači ta izjava kot odklonitev eventualnega rumunjskega arbitražnega predloga, o katerem se je v zadnjem času zlasti mnogo govorilo v bolgarskih vladnih krogih.

— London, 14. oktobra. „Times“ objavlja poročilo svojega dopisnika o demarši angleškega poslanika pri sofijski vladi, ki ji je priporočal zmernost in umirjenost. G. Burov je pri tej priliki izjavil, da teži tudi bolgarska vlada za tem, da ohrani z Jugoslavijo dobre in prijateljske sosedne odnose in da hoče podvzeti vse mere, ki jih zahteva položaj. Slično izjavo je podal g. Burov tudi nemškemu, francoskemu in italijanskemu poslaniku. Dopisnik zaključuje, da je balkanska kriza minula in da se bliža tudi ta konflikt mirni in prijateljski poravnavi.

Industriji in volitve v Zbornico TOI

Zanimiva okrožnica Zveze industrijcev za Slovenijo. — Obsodba sedanjega volilnega reda in zanašanje politike v naš gospodarski parlament.

Za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo so postavili slovenski industrijski sporazumno kandidatno listo. Industrijski odtok vol 16 zborničnih svetnikov in toliko namestnikov in sicer I. kategorija 6, II in III. kategorija pa po 5 članov. Merodajna korporacija Zveze slovenskih industrijcev je sedaj razposlala na industrijske volilce posebno okrožnico, ki točno precizira stališče naše industrije napram volitvam in sedanjemu volilnemu redu. Med drugim okrožnica naglašajo:

Zveza industrijcev je, ko je namreč došla za določbe finančnega zakona o organizaciji in volilnem redu Zbornice naslovljena na pristojne ministre in predstavnike slovenskih političnih skupin nujen apel, da naj preprečijo projektirane izpremembe, ki so v preveliki meri kvarne za to odlično institucijo. Zato so smagali politični menenti finančni zakon je dal v členu 267 onim neugodnim predlogom zakonito veljavnost. Četor Zveze industrijcev je takrat izjavil, da v okviru člena finančnega zakona ni mogoča sestavi volilnega reda, ki bi bil pravičen in našim gospodarskim potrebam prikladen. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo mora kot stanovsko — interesirano zastopstvo važnih gospodarskih panog spoštovati potrebe vseh v njih zastopanih slojev in delati v njih vseh korist in pro-speh. Zato bi morali volilni upravičenci v vsakem odseku porazdeliti po davčni moči in gospodarskem pomenu tako, da se jim zajamči ono zastopstvo, ki je potrebno, da se morejo v odsekih in v plenu Zbornice poravnati interesne razlike med večjimi in malimi obrati. Tudi danes smo na istem stališču.

Okrožnica dalje konstatira: Koncem meseca maja je g. minister trgovine in industrije delegiral v Ljubljano svojega referenta, da zasliši glavne zbornične interese. V ta namen je bila sklicana konferenca predstavnikov trgovine, industrije in obrta, ki se je vršila dne 3. junija 1927. Konferenca se je odločno izjavila v tem smislu, da predpis finančnega zakona onemogoča napraviti volilni red, ki bi zadovoljil prizadete gospodarske panoge. Zato naj se taka nova uredba o volilnem redu sploh ne izda. Navzlic tej izjavi je g. minister izdal sedaj veljavno uredbo o reorganizaciji in volilnem redu Zbornice TOI.

Okrožnica dalje omenja, da so z ozirom na ta volilni red odločilni faktorji iskali kompromisno formulo, ki naj zadošča predpisu finančnega zakona glede enake volilne pravice, ki pa naj varuje pomen Zbornice kot stanovsko interesnega zastopstva s tem, da se zanesejo davčne kategorije v sestavo vezane kandidatne liste.

okrožju v Vojvodini, pritožbo zoper ljubljanski mandat dr. Kramerja, nadalje mandat posl. Ureka, mandat sina ministrskega predsednika Miloša Vukičevića in izvesti glasovanje o spornih mandatih v sarajevskem okrožju. Za popoldansko sejo vlada tem večje zanimanje, ker je demokratski klub na svoji sinočni seji sklenil, da se solidizira z muslimani in glasuje skupno z opozicijo za to, da se stavijo vsi mandati vladne liste v sarajevskem okrožju pod anketu.

Okrožnica konstatira dalje, da so nastale posebne težave s tem, da so se razgnili volilni imeniki šele dne 25. septembra leta 1927 in da je čas za vlaganje kandidatnih list izredno kratek. Dejansko se roka za reševanje volilnih reklamacij in oni za vlaganje kandidatnih list skoraj čisto krijeta, kar je po našem mnenju nedopustno. Volilni imeniki, ki so bili razgnjeni v občinskih uradih, so nepopolni, ker ne navajajo predpisane pridobnine, ki je važna za sestavo kandidatnih list. Navzlic nerodni pedanteriji, ki karakterizira novi volilni red in ga obremenjuje z mnogimi formalnimi ovirami, je volilni red poln nejasnosti. Nam ni znano, kdo je avtor tega operata. Pridružujemo pa se splošni kritiki, ki je zelo neugodna. Volilni red bi skoraj ne mogel biti slabši. Ker je čas za izvedbo volitev odmerjen mnogo prekratko, je moralo priti do položaja, ki je že absurd.

Seja ministrskega sveta

— Beograd, 14. oktobra. p. Sinoči se je vršila seja komiteja ministrov za pomoč krajem, ki so bili oškodovani vsled suše. Komite je nadaljeval delo tudi v plenu ministrskega sveta, ki je imel sejo do pol 22. zvečer. Ministrski svet je odobril kredit 10 milijonov dinarjev za pomoč prizadetim krajem, in sicer v Bosni, Hercegovini, Crni Gori, na Hrvatskem in Primorju, v Dalmaciji ter primorsko-krajski oblasti. Kakor se vidi, minister za socialno politiko dr. Gosar, v čegar kompetenco spada razdelitev teh podpor, ni mogel spraviti v seznam teh krajev tudi Slovenije.

Po seji ministrskega sveta so ministri na vprašanje novinarjev izjavljali, da o političnem položaju tudi tokrat ni bilo govora.

„American Girl“ zgorela

Radi defekta v motorju se je letalo vnelo in padlo v morje.

— Newyork, 14. oktobra. Po vesteh, ki so dospеле večeraj pozno zvečer, je moralo letalo „The American Girl“ pristati na odprtem morju. Letalo je našel, plavajoče na vodi, holandski parnik „Barendreth“, ki je sprejel pilota in Miss Elder na krov.

— Newyork, 14. oktobra. Potrjujejo se vesti, da je letalo „American Girl“ pristalo na odprtem morju v bližini Azorov. Parnik „Barendreth“ sporoča danes zjutraj radiotelegrafskim putem, da sta pilot Halderman in mis Elder živa in nepoškodovana, pač pa je letalo zelo razbito in nesposobno za vsak nadaljni polet. Pristati sta morala radi defekta v motorju. Počila je namreč vodna cev za olje, radi česar se je motor vnel in odpovedal vsako funkcijo. Še pravčasno sta pristala na vodi in se tako rešila strašne smrti v gorečem letalu.

— Berlin, 24. oktobra. Na „SOS.“ kliče letalo „American Girl“, je prihitela na pomoč neka nizozemska ladja, ki je rešila Ruth Elder in njenega spremljevalca kapitana Haldermana. Letalo „American Girl“ je zgorelo. Ladja je izkrcala rešena pilota na Azorih.

Volitve v zbornico TOI

Protest obrtnikov.

Z ozirom na brskantno postopanje volilnega odbora Zbornice, v katerem so sami izraziti klerikali, je večeraj popoldne Vrhovni obrtniški svet v Ljubljani odposlal na ministra trgovine in industrije g. dr. Spaha kratko protestno brzojavko, ki se glasi:

„Volilni odbor Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani nam zavrača vse reklamacije, ki se tičejo zadrževanja in razpisov ter se sklicuje na člen 5. volilne uredbe. Protestiramo proti kršenju Vaše odredbe.“

Klerikalne mahinacije.

Danes volilni odbor rešuje še vedno dole reklamacije. Rok za njih rešitev poteče v soboto. Klerikali sistematično sabotirajo hitro rešitev reklamacij, da bi tako zainteresiranim stanovskim organizacijam otežili nadaljnjo pritožbo. Volilni odbor je zavrnil vse reklamacije za izbir raznih združenj, ki ne plačujejo nikake pridobnine. Značilno je tudi, kako so znali na rafiniran način klerikali vtihotapiti v obrtni odtok razna velika klerikalna podjetja, ki pravzaprav spadajo v industrijski odtok. Tako fungirajo v obrtniškem imeniku „Jugoslovan-ska tiskarna“, za katero bodo volili tudi razni župniki in kaplani po deželi kot člani načelstva. Pri prejšnjih volitvah je bila ta tiskarna vpisana v industrijski skupini, kjer so še sedaj vpisana vsa ostala tiskarska podjetja.

Rakovski gre v Tokio

— Moskva, 14. oktobra. Komisar za zunanje zadeve Čičerin je sinoči izročil francoskemu poslaniku Herbetu odgovor sovjetske vlade na francosko noto glede opozicije pariškega sovjetskega poslanika Rakovskega. V odgovoru naglašajo sovjetska vlada, da francoske zahteve po odpoklicu Rakovskega sicer ne smatra za dovolj utemeljene, vendar pa hoče ugoditi francoski želji v interesu dobrih odnosov med Francijo in Rusijo. Za naslednika bo imenovan sedanji odpravnik poslov v Tokiju Dogolevski, ki ni podpisal znanega manifesta kominterne, radi katerega je postal Rakovski v Parizu nemogoč. Zato pričakuje sovjetska vlada, da bo francoska vlada pristala na to imenovanje. Rakovski bo imenovan za poslanika v Tokiju.

— Pariz, 14. oktobra. Ob priliki premetstev sovj. poslanika Rakovskega iz Pariza v Tokio, poročajo pariški časopisi, da se francoska vlada zaveda važnosti še nadaljnjega obstoja francosko — ruskih odnosov, da pa želi, da pošlje sovjetska vlada v Pariz res svojega poslanika, ne pa komunističnega agitatorja.

ROKAVSKI PRELIV ZOPET PREPLAVAN

— London, 14. oktobra. Angležinja Gili je preplavala Rokavski zaliv v 15 urah in 19 minutah. Gillova je tekom enega tedna že tretja Angležinja, ki je preplavala zaliv.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 13.525 — 13.55 (13.54), Curih 10.94 — 10.97 (10.95), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 276.30 — 277.10 (276.70), Praga 168 — 168.80 (168.40), Pariz 222.50 — 224.50 (223.50). Efekti: Celjska 164, Ljubljanska Kreditna 138, Praštrediona 850, Kreditni zavod 160, Sirojne 80, Vevče 135, Ruše 260 — 270, Stavbna 56, Sešir 104.

Lesni trg: Tendence neizpremenjena. 1 vagon tramov merkantilnih 4-4, 5-6, 6-8, 7-9 od 4—10 cm, fco vag. naki. postaja po 250; 1 vagon tramov merkantilnih, 7-9, 12, 13, 14 metrov, za takojšnje odpremo, fco vagon meja po 340; 2 vagona desk, ostrorobni, očeljenih, 24 mm, tercia, fco vagon meja po 430; 1 vagon desk, smreka, jelka, lahkokoničnih, 12 mm, monte, fco vagon nakladalna postaja po 560; 1 vagon desk, 24, 48 mm, monte, fco vagon nakladalna postaja 450.

Deželni pridelki: Tendence za žito mirna. Zaključeno 3 in pol vagona pšenice.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 276.3—277.1, New York 56.65—56.85, Milan 309.5—311.5, Curih 1094—1097, Berlin 1353.9—1356.9, Dunaj 800—803, Praga 167.995—168.795.

Efekti: 7% invest. pos. 1921 83½—84½, 2½% Vojna škoda 400—402, Hipotekarna banka 55, Ljubljanska kreditna 138, Praštrediona 850—860, Trboveljska 475—490, Vevče 190—195.

INOZEMSKA BORZA.

— Curih. London 25.2575, Newyork 518.50, Pariz 20.36, Milan 28.845, Berlin 128.725, Beograd 9.135, Praga 15.32.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1927.

— Z dvora. Kralj Aleksander je v sredo popoldne v daljši avdijenci sprejel predsednika invalidskega združenja polkovnika Petra Lazareviča in švicarskega profesorja dr. Reisa.

— Vpokojitve uradnikov finančne uprave. V finančnem ministertvu je pripravljen ukaz o vpokojitvi velikega števila uradnikov finančne stroke v vsej državi. Več finančnih uradnikov v Sloveniji bo v kratkem v pokojenju.

— Imenovanja v učiteljski službi. Za ravnatelja meščanske šole v Brezjah je imenovan na mesto vpojenega ravnatelja Pilgrama strokovni učitelj Ludvik Mikulič, ki je doslej začasno vodil šolo. — Za strokovnega učitelja na učiteljski v Banjini je imenovan Franjo Kumar.

— Mesta v finančni kontroli zasedena. V finančni kontroli so službena mesta zasedena. Sploh je finančni minister iz razlogov štedenja odredil, da do določenega roka enega leta ne sme biti nihče sprejet v službo finančne kontrole.

— Šumarski kongres v Beogradu. V nedeljo 16. t. m. se odpravi v Beogradu kongres šumarskega združenja. Na dnevnem redu je pred vsem vprašanje zboljšanja gnetnega položaja šumarjev. Kongresa se udeležijo delegati iz vseh pokrajin države. Iz Slovenije prispe na kongres 15 šumarskih inženjerjev.

— Stanovanjske odpovedi v glavnih mestih. K načrtu novega stanovanjskega zakona je ministrstvo za socialno politiko priložilo tudi daljše motivacijsko poročilo, ki med drugim navaja tudi statistiko o številu odpovedanih stanovanj v večjih mestih naše države. Za novembarski termin je bilo odpovedanih: v Beogradu 1540, Zagrebu 1634, Ljubljani 144, Sarajevu 693 in v Kragujevcu 101 stanovanj. Kar se tiče Ljubljane, je število nekoliko prentizko, ker je bilo že začetkom meseca septembra podanih pri okrajnem sodišču v Ljubljani 176 odpovedi.

— Odkritje spomenika narodnega borcev. Na pokopališču na Cetinju je bil v nedeljo na svečan način odkrit krasen spomenik dvema narodnima borcev in sicer učitelju in narodnemu poslancu Jakšu Popoviču in kapetanu Gjuru Vujaševiću, katera so Avstrijci ustrelili za časa okupacije 1. 1916. Svečanosti je prisostvovala tudi vojska poleg odličnih predstavnikov raznih javnih in kulturnih korporacij.

— Vojni tovariši! Glasom sklepa na Brezjah, kličemo naše delegate in zapužnike za 1. nedeljo decembra ali 4. decembra v Ljubljano. Kdorkoli se zanima za Zvezo in njeno delo, kdorkoli rabi tozadnjih pojasnil, naj pride. Ob 8. uri prisostvojujemo vojaški maši v garnizijski cerkvi sv. Petra potem pa vsi v lepi novi salon tovariša Rozmana na sv. Petra cesti št. 85. Tam resni referati, pojasnila, stvarna debata. Med drugim pogovor o naši samopomoči, o stanju pohabljenih tovarišev, o koncentraciji vojnih žrtev in prenosu ostankov vojnih tovarišev v skupno grobnico itd. Kosilo istotam, nato prosti razgovori in prijateljska zabava. Ob 2. uri nadaljevanje presojanja naših zadev. Vsi kraji Slovenije, kjer so naše podružnice ali pa kjer so se postavili ali nameravajo postaviti spomenike, naj pošljejo po 1 ali 2 moža k sestanku. Dostop prost vsem bivšim vojakom iz svetovne vojne. Odbor računa, da pride 4. decembra v Ljubljano najmanj 100 zapužnikov od vsehovsod. Tovariši javite že sedaj pisмено udeležbo na tajništvo Z. S. V., Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5.

— Epidemije v Bosni in Hercegovini. Po Hercegovini, kjer vlada veliko pomikanje, so se pojavile razne epidemije, tako med otroci škrlatinka, med odraslimi pa gripa in malarija. Na škrlatinko je umrlo že mnogo otrok. Pojavila se je tudi spalna bolezen. V Sarajevu samem je ugotovljenih 31 slučajev škrlatinke. V livanjskem okraju razsaja trebušni legar. Splošno so mnenja, da zdravstvenim oblastem niso prijavljeni vsi slučaj raznih epidemij in da je njih število najmanj dvakrat toliko, kakor navaja uradno poročilo.

— G. Martin v Sofiji. Profesor univerze v Ženevi in glavni urednik »Journal de Geneve« g. V. Martin je prišel v Sofijo, kjer so ga na kolodvoru sprejeli predsedniki bolgarskega tiska in vlade. G. Martin ostane dalj časa v Sofiji, da prouči sedanje prilike na Bolgarskem, nakar odpotuje v Bukarešto in od tam v Angoro.

— Propagandistični znaki Aero-kluba. Glavni odbor Aero-kluba v Beogradu je razposlal v prodajo dva milijona posebnih znakov Aero-kluba in to v propagandistične svrhe. Izpušček je namenjen za ustanovitev civilnih pilotskih šol v Beogradu, Ljubljani in Zagrebu.

— Novolovni odbor Slovenskega Kluba v Sarajevu. Predsednik g. Franjo Poljanec, profesor, podpredsednik g. Fran Robek, major v p., tajnik gđ. Luiza Šubičeva, mag. uradn., blagajnik g. Peter Puš, mag. uradnik, arhivar g. Janko Urlep, šol. referent, hišni gospodar g. Ivan Jenko, monop. uradn., odbornika g. dr. Anton Kržišnik, sekretar upr. sodišča, Rasto Zemljič, železn. uradn., namestnika g. Lole Cviki, stavbn. uradn., Josip Perhaj, obrtnik, revizorja g. Frano Kos, poš. uradn., Anton Blatnik, poš. uradn.

— Lepa jesen v Dalmaciji. Iz Šibenika nam piše: Dne 5., 6., 7. in 8. t. m. je bil hud mrzel veter. Zdaj pa imamo najlepšo jesen. Sonce greje kakor v mesecu avgustu.

— Odbor Zveze drž. nameščencev za Slovenijo se je na prvi seji konstituiral tako: le. Mhan Paternoster, šef računovodstva finančne delegacije, kot načelnik; Anton Svetek, rač. direktor v p.; kot prvi podnačelnik; Martin Gruđen, poštni zvančnik, kot drugi podnačelnik; Joža Bekš,

višji upravitelj, kot tajnik; Fran Petrovič, vodja zemljiške knjige, kot tajnikov namestnik; Ignacij Rus, sreski tajnik, kot blagajnik in Lovro Kalasič, insp.ktor finančne kontrole kot blagajnikov namestnik.

Iz Ljubljane

—lj Naše ženstvo za spomenik kralju Petru I. v Ljubljani. Odbor za postavitev spomenika kralju Petru Osvoboditelju je storil doslej vse, da se Slovenci čim prej dostojno oddolžimo velikemu borcu za naše osvobodjenje. Razposlal je 13.000 prošni, toda odziv je žal zelo slab. Da pospeši nabiranje prostovoljnih prispevkov, je izdal 5000 blokov po 1, 2 in 5 Din, ki naj omogočajo razdeliti stroške za spomenik tako, da ne bo nihče preobremenjen. Ker pa odbor z lastnimi močmi ni kos tako težki nalogi, je naprosil vsa naša ženska društva, da mu priskočijo na pomoč pri nabiranju prispevkov za spomenik. Ženska društva so se rade volje odzvala prošnji in včeraj popoldne se je vršil v damski sobi kavarne »Emona« skupni sestanek odbora in zastopnic ženskih društev, na katerem je dvorna dama ga. Franja dr. Tavčarjeva v imenu našega ženstva izjavila, da smatrat ženska društva sodelovanje pri tej vzvišeni akciji za svojo dolžnost. Sestanka se je udeležilo po svojih zastopnicah »Kolo jugoslovenskih sestara«, »Splošno žensko društvo«, »Društvo Ateana«, »Klub Primorka«, »Gospodarska šola Mladike«, »Jadranska Straža« in »Glasbena Matica«. Zastopnice »Slovenske krščanske ženske zveze« so bile najbrž zadržane, ni pa dvoma, da bo tudi ta ženska organizacija sledila primeru drugih. Naše požrtovvalne dame so prevzele nad 600 blokov in več nabiranih pol, s katerimi se zglase te dni pri premožnejših slojeh, ki se doslej še niso odzvali prošnji glede prispevkov za spomenik. Prepričani smo, da ne bo nikogar, ki bi te eminentno patriotične akcije po svojih močeh ne podprl. One pa, ki jim sredstva ne dopuščajo prispevati večjih zneskov za spomenik, opozarjamo na bloke v nadi, da bodo pridno segali po njih. I ali 2 dinarja pač lahko vsak da.

—lj Nesocialen ukrep vladnega komisarja na magistratu. Prejeli smo: Od prera 1. 1918 vzdržuje v Sp. Šiški mestna občina otroško zavetišče, ki je velikega socialnega pomena za ta delavski okraj, kjer morata večina oče in mati preko dneva služiti vsakdanji kruh in ni nikogar, ki bi skrbel za deco, prepuščeno samo sebi. V tem zavetišču so otroci najrevnejših staršev dobivali opoldne brezplačno tudi skromen obed kakor se čuje, namerava vladni komisar s 1. novembrom brezplačno podeljevanje obedov ukiniti, tako da bi bil obisk zavetišča omogočen le tistim otrokom, katerih starši lahko plačajo gotovo oškodnino. Četudi bi bila ta vsota majhna, vendar bi je večina staršev ne zmogla in ubit bi bil glavni namen zavetišča. Prosimo merodajne kroge, naj se za stvar zanimajo in preprečijo nesocialen ukrep vladnega komisarja. Ali so se pod kleroradikalnim režimom na magistratu že res tako izčrpale mestne blaginje, da bi občina ne mogla niti več plačati skromne vsote za obede otrokom par revnih delavskih družin, ali pa naj bo to morebiti masečevanje, ker je Šiška volila napredno?

—lj Vladni komisar potuje... Znamo je, da je »Slovenec« očital pred občinskimi volitvami članom gerentskega sveta in nekaterim magistratnim uradnikom potne stroške, ker so potovali na Dunaj in v Prago v svrhu pogajanj s tramvajsko družbo in nabave strojev za mestno klavnico. Komaj so pa volitve za nami, sta odpotovala vladni komisar Menicinger in inž. Prelovšek v Monakovo, kjer nameravata brez posebnih strokovnjakov kupiti stroje za hitro sušenje novozgrajenih hiš. To potovanje bo stalo zopet nekaj 10.000 Din ne glede na to, da bo morala občina šteti še znatno vsoto za nove stroje, ki bi sploh ne bili potrebni, ako bi mestna občina pričela graditi stanovanjske hiše spomadi ali poleti, ne pa šele sedaj v jeseni. Če bo g. vladni komisar tako strokovnjaško kupoval nove stroje za sušenje, kakor je zidal hiše, se bo seveda zgodilo, da bodo ž njimi sušili mestne hiše šele prihodnje leto poleti ali pa sploh nikoli. Toda, to je postranska stvar; glavno je, da je g. vladni komisar še lahko potoval v Monakovo na mestne stroške, predno bi odfrčal z magistrata. V tem pogledu je dosegla famozna dr. Jeričeva pritožba proti občinskim volitvam popoln uspeh.

—lj Poslovilni večer telepata Svengallija. Kakor sporoča g. Svengali, se vrši v nedeljo 16. t. m. v veliki dvorani hotela Union še ena seansa, ki bo obenem njegov poslovilni večer. Telepat, ki si je pridobil v Ljubljani veliko popularnost, je izbral za svoj poslovilni večer najboljšo točko svojega obsežnega programa. Ob tej priliki bodo improvizirani tudi gledališki prizori, pri katerih se bodo gotovo razodeli igraški talenti marsikaterega gospoda in dame. Seansa se prične ob pol 9. zvečer. Priporočamo poset tudi posestniku z dežele. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni. V nedeljo bo blagajna odprta dve uri pred pričetkom predstave.

—lj Dar Narodni galeriji. Veliki župan mariborske oblasti, g. dr. Fran Schaubach, ki je član častnega predsedstva razstave slovenskega modernega slikarstva v Pragi, je daroval Narodni galeriji 500 Din v kritje stroškov za razstavo.

—lj Javna risarska šola. Pouk v tej šoli, ki je namenjen za pomočnike in starejše valence vseh obrti se vrši ob nedeljah od 9 do 12 ure v II. nadstropju št. 10. (Tehniška srednja šola) dohod iz Gorupove ul. št. 10. čez dvorišče. Čas pouka je primeren tudi za one, ki bi se vozili z vlakom v

Ljubljano. Vpisuje ob nedeljah pri pouku prof. Anton Sever, vodja umetniške šole »Probus«.

—lj Nedelja v Ljubljani bo tako pestra zaradi olimpijskega dne, ki se vrši ta dan po vsej državi. V Ljubljani bo ob pol 10. dopoldne cilj kolesarske dirke na Aleksandrovi cesti, potem ob 11. manifestacijski spreved vseh sportnikov, ki bo šel po najvažnejših ljubljanskih ulicah in bo končal s kratkim zborom pred opero, popoldne pa bo na igrišču Ilirije najinteresnejše srečanje med Ilirijo in Primorjem, najstarejšima nogometnima rivaloma v Ljubljani. V tej nogometni tekmi nastopita po daljšem času oba kluba z najmočnejšo postavbo, ker so dvignene vse zabrane igralcem za ta dan. Razven tega bo kot predtekma hazena »tekma in nekaj točk lahke in težke atletike Po ljubljanskih ulicah bodo prodajale gospodične znake v korist fonda za odpisalnje naših smučarjev v St. Moritz in ostalih atletov v Amsterdam na olimpijado. Javnosti priporočamo, da se odzove dobrohotno pozivom gospodičen in nakloni malo podporo v gornji namen.

—lj Za nocojšnji koncert violinskega virtuozu slavnega Jaka Kubelika, vlada v našem mestu naravnost izredno zanimanje. Sedeži v dvorani so že popolnoma razprodani, na razpolago je le še nekaj stojšč. V predprodaji se dobiva podrobni tiskani spored. Občinstvo opozarjamo, da bo začetek koncerta točno ob 8. uri in vsled tega prosimo tudi za pravčasen prihod, posebno še vsled tega, ker bodo vrata v dvorano med izvajanjem zaprta. Opozarjamo tudi, da bo poslovalo zadostno število garderob in prosimo občinstvo, da se nekako samo razdeli na te garderobe.

—lj Fantazija zagrebškega lista. Zagrebški »Jutrarnji list« je danes prinesel zmedeno poročilo, da je v sredo ob 10. dopoldne padel na progi pod lokomotivo procvni nadzornik Josip Tršček. Morali so dvigniti lokomotivo, da so truplo ponesrečenca pobral s tira. To je moral nekdo potegniti Zagrebčane, ker prvič niti nezgodni oddelek železniške direkcije niti glavni kolodvor ne vesta ničesar o slični nesreči. In dviganje lokomotive?

—lj Brez vsakih formalnosti dobe defitivni drž. nameščenci, če vije proti mesečnemu odplačevanju pri Volka, Krevkov trg. 769-n

—lj Popadljiv pes. Na Olincah stanujočega učenca IV. razreda osnovne šole Ferdinanda Peterca je na cesti na Viču popadel pes znanega lastnika ter ga ugriznil v zapestje leve roke. Ugotovljeno je, da je pes popadljiv in da se je strgal z verige na dvorišču.

—lj Male tatvine. Posestniku Avgustu Ložarju v Rečni ulici je neznan postopac odnesel iz šupe na dvorišču 100 Din vredno oedeo. Postopac je v šupi prenočeval, a je za rana izginil v daljni svet. — Posestniku Josipu Černetu v Zgornji Šiški je neznan zlikovec v njegovem gozdu Rasovniku ob Večni poti posekal eno smreko in 8 smrekovih mladik. Tat je smreke odpejal ponoči v smeri proti Rožni dolini. Černe trpi 150 Din škode.

—lj Demon alkohola. Lepi Jože se je včeraj ob belem dnevu pošteno nakresal sladkega dalmatince. Kolovratil je po Miklošičevi ulici ter se zadel v vrata hiše Jadransko - podumavske banke. Pri tem je razbil veliko šipo veznih vrat. Stražnik je Jožeta odpeljal na policijo. Imel bo sitnosti pred sodiščem. Škoda znaša 85 Din.

—lj Razstava in zaloga pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Židovska ulica 5. Fr. Kos.

—lj Anglesko sukno za moške obleke najfiniške kvalitete, dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradščice 3. 106/l.

—lj Kopališče Tabor pristopno tajnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19. ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice.

—lj Mlad pes (volčje pasme), ki slihi na ime »Trefi« je bil v noči 11. t. m. odpeljan ali se je zatekel iz dvorišča Rožna dolina cesta VI. št. 4. Kdor kaj ve o njem naj sporoči proti nagradi na upravo »Slov. Naroda«.

—lj Drobni policijske kronike. Policija je prišla dve osebi in sicer nekega tatu radi tatvine konjske odeje in nekega gospoda, ki je divjal in kazal znake umobolnosti. Prijavljeni sta dve manjši tatvini, dalje dve lahki poškodbi in poškodba tuje lastnine, kakor tudi slučaj dejanskega napada na ulici Noč je bila mirna ter je noči mlr kalil samo neki mladenič, ki je porej v unijski dvorani prisostvoval Svengalievim seansam. Tri gostilničarji so prijavljeni radi prekoračenja policijske ure, a 11 voznikov odnosno kolesarjev radi prestopkov cestnopolniškega reda.

Iz Maribora

—m Dodelitev stanovanj v novih mestnih hišah. Nove mestne hiše v Smetanovi ulici bodo do 1. novembra dogotovljene. Doslej je bilo vloženih že nad 600 prošni za dodelitev stanovanj. Občinski svet bo o tem težavnem vprašanju razpravjal na seji dne 20. oktobra. Razumljivo je, da prosilci že nestrpno čakajo na odločitev. Kakor znano, je del teh stanovanj, ki jih je 60, določen za državne uslužbence, ena tretjina je rezervirana za mestne nastavlence in vpokejence, eno tretjino pa bodo nakazali najpoznejšim brezstanovanjem. Vsem bo seveda težko ugoditi, vendar pa mislimo, da se bo moral občinski svet ozirati predvsem na mestne uslužbence in vpokejence ter na najpoznejšje brezstanovanjce.

—m Dograditev ceste št. Iij-Velka. Te dni je bila končno dovršena nova državna cesta ob severni meji št. Iij-Velka. Cesta je velike važnosti za naš območni promet in tvori prvo ugodno zvezo med Mariborom in Apakko kotlino. Cesta je dolga 12,5 km. Zgraditev pa je bila radi neugodnega terena izredno težavna in draga. Komaj par km dolg cesta stane državo 8 milijonov Din. Gra diti so jo štiri leta, ker so jo vsako leto plazovi sproti porušili. K stroškom je pri spaval tudi okrajni zastop skupno z oblastnim odborom 400.000 Din. Cesto je zgradila Stavbna družba dd. v Ljubljani. Svečano otvoritev nove ceste se bo vršila prihodnje dni.

Solepša
Vas
FIDA
IDEAL MILO-KREME-SHAMPOO

Ljubljana se je snoči zabavala

Kako je Svengali hipnotiziral. — Lepa Ivanka telefonira svojemu fantu. — Komični prizori ob zaključku.

Pravijo, da je Mariborčan. To je tudi res. Svengali je ime, ki zvali gotove ljubljanske sloje in kroge, elito in priprosto meščanstvo da napolnijo dvorano, kjer prireja svoje seanse, do zadnjega kotička. Že leta 1922, ko se je prvkrat pojavil Svengali v Ljubljani, je bila dvorana v Narodnem domu, nabito polna. Mladi svet je kar norel v njim. Tudi nredčarajšnjim in včeraj je bil Svengali prava privlačna sila za ljubljanski mladi svet, a tudi resni moze in odlične dame so v lepem številu prihitele na seanso. Snoči je dvorana zlasti v drugem delu seanse odmevala salv smeha in veselja. Zelo je Svengali napredoval v svoji telepatiki in sugestivni spretnosti. Bili so prizori, ki jih je vredno zabeležiti.

G. Svengali je vljudno povabil del publike na oder, da sodeluje pri raznih poskusih. Mladi svet obojeja spola je kar navalil na oder. In pričela se je predstava. Izmed kandidatov je izbral najboljši medije, le nekateri so bili spoznani za neporabne. Prvo salvo smeja je izzval že telefonski pogovor gđ. Ivanke s svojim izvoljencem. »Halo! Halo!« je začela Ivanka kličati in pri tem zavzela pozno, kakor jo slovek instinktivno zavzame pri telefonu. Oglašil se je njen izvoljenec Franjo, ki jo je vprašal:

»Ali boš odgovorila na moje zadnje pismo!«

»Ne morem! Je sledil kratek odgovor.

»Moram!«

»Ali me res poročiš?«

»Zakaj? Je ni bilo že 4 dni na sestanek?«

»Jaz sem bil vedno tam!«

»Nisem imela časa! Zakaj pa tebe ni bilo nocoj?«

»Jaz sem bila točno ob sedmih tam!«

Mikavna in resna Tržanka, temnih s. n. javih oči je pokazala, da je imela prav dobro in fino vzgojo. Svengali ji je sugeriral:

»Gospodična, ali radi plešete?«

»Radale!«

»Kateri plesi vam najbolj ugajajo?«

»Valček... tango... in...«

»Kaj pa čarlston?«

Iskren odgovor:

»Malo predvije!«

»Sedaj pa bodele zaplesali čarlston!«

In zaplesala je v svo gracioznosti čarlston, ki se ga ni nikdar učila...

Med mediji je bil tudi mladenič bujnih plavih las, ki je bil ves večer pod popolnim Svengalievim vplivom. Ta je šele divje plesal čarlston, če tudi se nikdar ni vrtel na narketu.

Naravno, da je neka gibčna in vitka gospodična zaplesala na željo občinstva bale ob zvokih glasovirja, na katerega je udarjal g. Kozoj. Izvajala je gibe, kakor kaka gozdna vila.

Tudi nogometaši in ljubitelji sporta so vajali že meseca decembra.

z zadivljenjem opazovali vratarja Ermana, kako je v nogometni tekmi Ljubljana ca. Zagreb branil čast Ljubljane pred svojimi vrati ter žogo z vsemi napori odbil.

Zaključek seanse je bil nad vse dramatičen. Okoli mize kakor v gostilni je sedela pestra družba, gospodične s kavalirji. En parček se je poljubljaj, drugi razgovarjal, neki medij je začel v francoščini razkladati svoji družici razne teorije, drugi je začel pripovedovati anekdote o dveh prijateljih in brizlavku... Neka gospodična pa je klicala:

»Vina in čaja gor!«

Začeli so se celo pripraviti ter je neka gospodična sezula čevljiček, da ga vrže nasprotniku v glavo. Končno pa so vsi zapeli veselo: »Škrjanček poje...« Pred tem je bil tudi e sestanek pristavev vseh političnih strank. Nekateri so bili bolj pasivni, a dva gorečnejša sta hotela program svoje stranke podpreti celo z argumenti pesti.

Veseli večer je zaključila ljubavna scena, kako mladenič svoj izvoljenki razklada kleebe ljubezen in v svojem ljubavnem naveliko hoče priboriti poljub... In konec...

Bila je pač prav mešana publika v dvorani. Tipi, ki nikdar ne zahajajo na koncerte in akademije, tipi, ki jih nikdar ni opaziti na javnih političnih shodih in manifestacijah, a snoči so pri Svengaliju prišli na svoj račun.

Novice iz Splita

Split, dne 13. oktobra 1927.
Meštrovieva vila. Kakor se doznava hoče graditi še to leto naš svetovno znani kipar Ivan Meštrovič svojo vilo u Mejah izpod Marjana. Te dni se pričakuje njegov prihod, ki je v zvezi s postavitvijo velikega spomenika Grgu Ninskemu. Omenjeni monument je visok osem metrov in je v mnemju samega Meštroviča, njegovo najlepše in najbolj uspešno delo. Spomenik stane dva milijona in pol. Postavi ga občina na svoje stroške.

Tifus v Imotskem. V vasi Vinjani se je pojavil tifus, ki se zelo naglo širi. Do sedaj je javljenih 41 slučajev. Oblastni zdravnik cepijo prebivalstvo in so ukrenili vse, da se bolezen ne razširi. Sole so zaprte, kontumacirane pa so tudi posamezne hiše in več trgovin. V Splitu ni javljen noben slučaj tifusa. Oboleni pacienti so ozdravili.

Nova opereta. Znani hrvatski komponist g. Ivo Tijardovič je napisal libreto nove operete-revije, ki se imenuje »Kralji vile Kidolinc«. Vsečina je življenje v Splitu in slika iz vojaškega polka. Godi se v Splitu in pri znanem budovornem lečniku Šadu Sadikoviču v Čaplini. Opereto bodo pred-

Senzacije iz letalskega sveta

Kje je letalo «American Girl»? — Junaška Američanka žrtev oceana? — Dve redki letalski bravuri.

Prekoceanski polet letala «American Girl», o čigar startu smo poročali že včeraj, po dosedanjih vestih ni uspel. O usodi letalcev včeraj ves dan ni bilo nobenih poročil. Tako Pariz kakor London in New York so brez vsake orientacije. Letalo «American Girl» so radnji opazili ob 3.45 srednjeevropskega časa potniki nekega parnika približno 400 milj vzhodno od New Yorka. V Ameriki vlada radi neznane usode avijona precejšnja pobitost in se položaj vobče presoja zelo skeptično, da si vremenška poročila zelo ugodna. Ob 12.40 kljub številnim brežičnim pozivom še ni bilo o letalu nobenega sledu. Obstoji bojazen, da se je «American Girl» ponesrečila in da je delila usodo svojih predhodnikov «Bele ptice», «Old Glory».

Kasneje je prispela v New York brežična brzojavka s parnikov «Olympic» in «Leviathan», ki veli, da je moralo letalo pristati na morju, da pa je letalce rešil holandski parnik «Barendrecht». Ta vest pa še ni potrjena.

Kakor smo omenili že včeraj, upravlja letalo ženska in sicer 23 letna Miss Ruth Elder, a spremlja jo navigator Haldeman. Elderova je žena Mr. Wornacka in je šel nedavno napravila letalski izpit. Polet so baje financirali nekateri virtniki in farmerji iz Floride in Zpadne Virginije. V zasebnem življenju je Elderova zobozdravniška asistentka. Značilno za smelo Američanko je, da je vzela s seboj na letalo tudi vse potrebne in nepotrebne ženske rekvizite. Neizogibna škatljica pudra ni manj

kala in predno je startala, si je ko-ketno uredila svoje lase, zadržala šal okoli vratu in prijazno odzdravila številni množici gledalcev, ki so ji prirejali navdušene ovacije. Obležena je bila popolnoma sportno: rdeč pulover široke «knikebokerje in temu primerne nogavice.

Letalo «American Girl» je tipa «Hinson Detroit», torej sličen aparat, s katerim sta Brock in Schlee poletala okoli sveta. Opremljena je z Wright Whirlwind motorjem, ki slove kot najboljši in s katerim je bilo opremljeno tudi Lindberghovo letalo. Za prehrano sta letalca vzela s seboj nekaj tiherskega steklenice juhe, čaja in kave, dalje nekoliko čokolade, kruha obloženega z maslom, datljev itd.

Heinkelovo letalo «D 1220», ki je v sredo startalo iz Warnemünde, je moralo po kratkem poletu radi defekta v hladniku pristati že pri Brunsbüttelu. Pri pristanku se je motor neznatno poškodoval. «D 1220» nadaljuje danes polet proti Lizboni.

Letalski svet ima vsak dan nove senzacije, ki pričajo o triumfu moderne avijacije. Iz Berlina in Londona javljajo te dni o dveh nenavadnih letalskih bravurah. Prvo so opazovali številni gledalci na jezeru Templin pri Berlinu. Znani nemški sportnik Fritz v. Opel, ki je tudi konstruiral najhitrejši motorni čoln na svetu, je sklenil drzno stavo, da se bo namreč njegov pilot medtem, ko bo njegov čoln «Opel»

il» vozil s polno paro, povzpel na nad njim leteče letalo in ga potem zapustil. Tej smeli akrobatski produkciji, ki je popolnoma uspešna, so prisostvovali zastopniki tiska, policije in številni sportniki. Avijon je letel tik nad vodno gladino, katero je tik za njim z bliskovito hitrostjo rezal motorni čoln. Ko se je letalo zadostna približal avijonu, sta letalca spustila vrv in krmar Schindler, ki je stal na koncu čolna, se je med divjo vožnjo povzpel po vrvi na letalo. Po kratkem odmoru je isto produkcijo ponovil v nasprotni smeri, dasi se je zdela nemogoča. Drzno produkcijo so posneli tudi za film.

V zadnjem času se na letalskem polju z velikim uspehom udejstvuje tudi nežni spol, ki moškim že prav resno konkurira. — Med letalkami slove Američanke kot najbolj sposobne, da pa Angležinje nič ne zaostajajo, dokazuje krasen uspeh letalke ge. Elliot Lynovne. Letalka se je te dni skupno z nekim pasazirjem dvignila 19.000 čevljev visoko in postavila nov svetovni višinski rekord. Drzna avantura smeletalke je v Angliji vzbudila veliko navdušenje.

Tajna ljubezen rumunske princeze Ileana

Vsa Bukarešta je pokonci. Niso se še polegile govorice o avanturah bivšega prestolonaslednika Karla, že razburja rumunsko prestolico drug dogodek, ki je istotako v zvezi z dvorom. Po Bukarešti se namreč šušlja, da je najmlajša hčerka pokojnega rumunskega kralja, princeza Ileana, pobegnila z nekim mornariškim poročnikom, bivšim krilnim pobočnikom kralja Ferdinanda. Da je imela princeza ljubavno raz-

merje z mladim poročnikom, je javno tajnost in zdi se, da je njena nedavna avantura — bila je namreč brez spremstva vso noč na odprtem morju — v zvezi z romantičnim begom. Vlada si cer te vesti, ki se trdovratno vzdržuje v javnosti odločno demantira, toda fakt je, da princeze ni v Bukarešti. Minister dvora je časopisju strogo prepovedal, poročati o članih kraljevske rodbine. Dvorna pisarna bo to zadevne vesti sama objavila.

Dr. Wutte v zaporu

V sredo popoldne je bil aretirani veleindustriec dr. Wutte v Gradcu ponovno zaslisan. Njegova pritožba proti preiskovalnemu zaporu je bila odklonjena. V sredo popoldne je naslovil Wutte na višje sodišče novo pritožbo. Zanimivo je, da so se začeli nemško nacionalni šovinisti energično zavzemati za aretirane veriznika in da zahtevajo, naj ga takoj izpuste. Wutte je bil aretirani na podlagi ovadbe, ki jo je vložila letos v maju delniška družba železnice in premogovnikov Gradec-Köflach. V ovadbi se navaja, da je Wutte oškodovalec tudi po kojninski sklad namočencev. Državno pravdnstvo je že več dni pred aretacijo zasliševalo obtoženega magnata. Dr. Wutte je bil aretirani zato, ker je hotel ta teden dopotovati v Zagreb, kjer bi moral baje prisostvovati nekemu važnemu občenemu zboru. Oblasti so pa domnevale, da namerava pobegniti v inozemstvo, kjer ima v mnogih bankah naložen denar. Njegov zagovornik je že v sredo predlagal 20.000 šilingov kavcije, da bi klijenta izpustili. Sodišče pa zahteva najmanj en milijon šilingov, ki jih vsa Wuttejeva rodbina ne premore.

Wutte je izjavil, da ne more sedeti

v preiskovalnem zaporu, ker ima hud revmatizem. Sodni zdravniki so ga preiskali in ugotovili, da bolezen ni tako huda, da bi ne mogel sedeti v zaporu. Delniška družba železnice Gradec-Köflach sklicuje na 28. t. m. v Gradcu izredno plenarno sejo, na kateri se bo razpravljalo o poravnavi škode, ki so jo utrpeli razni zastopniki in revizorji podjetja. To se tiče Wutteja in njegoveh pomočnikov.

Svetagora

Pretrpeliš tragično človeško zvestobo. — Usodna zmota zaročenca. — Navidezna nezvestoba vzrok strašne smrti dveh prijateljev. — Rešilne ekspedicije. — Srečni vihar. — Velike zimske sportne tekme na smučeh. — Velikastna panorama planin v večnem ledu in snegu. — V glavnih vlogah znana športnika in slovita plezalca Hannes Schneider in Louis Trenker ter slava svetovnoznana plesalka Leni Riefenstahl. —

ELITNI KINO MATICA

Najboljše, najpreznejše, zato najcenejše

John Galsworthy:

Žena

Popotnik je pisal svojemu prijatelju: «Sedeli smo pod milim nebom. Dolgi groben lani, v čem visoko nad hroveci je bil podoben vijoličasti senci, za spoznanje temnejši od nebesklona. Samo zvezde so nam svetile. Bila je ena onih redkih noči, ko je vsa narava zastrta v črno kopreno.

Bilo je po plesu in dekleta so šla spat. Vsa okna so bila zaprta, stara hiša za nami je bila mračna in nekam čudno dolga. Samo vrata so bila odprta in sedeli smo pri njih. Iskre naših cigar so plesale po zraku ali padale na tla, kjer so ugašale kakor besede iz naših ust. Saj poznaš tisto vrsto pogovora. Zjutraj smo igrali cricket med drevjem, dekleta in vsi drugi. Popoldne smo igrali tenis, zvečer smo plesali. Nekateri se niso počutili dobro in so odšli. Drugi so šli spat. Mi štirje smo ostali s starim psom Junom, ki je držal glavo na tacah in vihal nos vedno, kadar se je oglašila v temi kaka žival. Mali Byng z odpetim telovnikom je sedel v pravokotniku nad svojimi iztegnjenimi nogami. Močič stiričolaga tega obraza, skoraj brez vratu, skuštranih las in z očmi brez trepalnic, kakor klopotci. Saj ga poznaš, Billy Bynga, dobrodušnega možica. Mladi Sanley — ki ima za ženo neko detwellsko devojko, je v hiši že vlekel dreto. Naš gostitelj, saj ga poznaš, drugače dober dečko, samo malo preveč vsiljiv,

je imel za ženo drugo detwellsko devojko, ki je morda mislila nanj, morda pa tudi ne.

Pomenkovali smo se o tem in onem. Vsi smo bili malo utrujeni ali bolje rečeno zaspani in zato nismo posebno tehtali besed. A Juno, ki je vsaj tako pameten, kakor kak človeški stvar, je resno razmišljal o namenu svojega gospodarja, ki je hotel iti na lov na fazane zgodaj zjutraj, «dokler še ni prevroče». Bili smo tam že prej in poznali smo to streljanje fazanov v nedostopni gošči, kjer se da ustreliti kvečjemu pečen golob. Vsak hip je eden od nas vstal in šel pogledat, je-li vse mirno.

Kar je mladi Sanley zamrmral:

— Slišal sem korake.

— Kak črnc bo, — je dejal naš gostitelj.

Toda v ozadju trate se je pojavila žena, ki je prišla naravnost k nam in sedla. To je bilo presenetljivo, absurdno. Mali Byng je menda takoj izgubil glavo. Mežikal je s svojimi solzavimi očmi in zdelo se je, da mu vse mišice na obrazu drgetajo. Sanley je strašno prebledel in bobnal nervozno s prsti po mizi. Samo naš gostitelj ni izgubil ravnotežja.

— Corrie! — je dejal.

— Zakaj pa ne? Daj mi piti, Jack Allene.

Naš gostitelj ji je skrivaj nalil kozarec žganja in prilil mineralne vode. Žena je segla po kozarcu in ko se je nagnila, da bi ga izpraznila, ji je zdrknil plašč z ramen. Zagledali smo

njen divni vrat in njene valoveče grudice pod večerno toaleto.

— Hvala! — je dejala! — Zelela sem, da bi bilo tako.

Potem se je nagnila nad mizo in si podprla glavo z rokami. Ničče ni govoril, samo pogledi so nam skrivaj uhajali za hišo. Sanley je mirno vstal in zaprl vrata.

Žena je spregovorila:

— Videla sem iskre vaših cigar in slišala sem vaše glasove. Nič kaj veseli niste zdaj.

Njen glas ni bil močan, toda zvenel je namenoma izzivajoče. Njena usta so bila nekoliko odprta nad kazalcem, ki ga je držala na bradi. Njene nosnice so se širile, ko je nas po vrsti ogledovala. Klobuka ni imela in njeni kodri so bili podobni črnuemu pokrovčku noči nad čelom. Njene oči! Kako naj jih opišem? Zdelo se je, da vidi vse in vendar nič ne vidi. Bile so blodeče, otožne in izzivajoče oči. V njih je bilo tudi nekaj tragičnega. Spomnil sem se šele zdaj, kje sem jo prvič videl. Bilo je v družbi moža, ki so ga nazivali Brown, po gledališki predstavi. Družba je bila zelo vulgarna in glasna.

Najbolj znana žena v Kapstadtu. Pokazali so mi tudi njen dom, baš na robu malajškega okraja. To je zakotna hišica z velikimi rdečimi rožami na pročelju.

Najbolj znana žena v Kapstadtu! Ozrl sem se na našega gostitelja. Grizel si je nohte. Potem sem se ozrl na Bynga. Njegova usta so bila malo od-

prta kakor da hoče povedati nekaj zelo duhovitega. Sanley se mi je zdel zelo dostojen.

Naš gostitelj je prekinil molk.

— Kako? Kam? Eh! Kaj?

— Ste torej pri Charlie Lennardu. To vam je podla duša, o, kakšen podlež!

Njen pogled se je ustavil dolgo na vsakem izmed nas.

— Krasna noč je, kajne? — je dejala.

Mali Byng je zajecjal:

— Oprostite, oprostite.

Videl sem, kako je stari pes iztegnil gobec proti njenim nogam. Zadaž za hišo se je nekaj zganilo. Vsi smo se prestrašeno ozrli. Potem se je žena zasmejala skoraj neslišno, kakor da ima grešne slutnje o naših mislih, kakor da nas nikoli več ne misli zapustiti. Mali Byng je kar poskočil na svojem stolu. Naenkrat se je žena nehala smejati. Nastala je grobna tišina. Slednjič je spregovorila:

— Kako tiha in krasna je nocojšnja noč... Hej, dajte mi še piti!

Vzela je kozarec iz gostiteljevih rok:

— Na vaše zdravje, dragi prijatelj! — je zaklicala.

Naš gostitelj je prekrizal roke na prsih in vzdihnil.

— Nič žalega vam ne storim, ne bojte se! Nocoj bi niti mušice ne mogla ubiti. Diši tu kakor doma. Pogled! — Pokazala je nam svoje krilo.

— Rosa! Mokra sem. Mar ni to lepo?

Njen glas je izgubil vso pohotnost. Kakor da govori tvoja mati ali sestra.

— Nocoj sem prehodila več milj.

Se nikoli nisem šla tako daleč.

Naenkrat je mladi Sanley vstal.

— Oprostite, Allene! — je zajecjal.

— Pozno je že. — Pojdete v hišo?

Videl sem, kako jo je poželjivo pogledal.

— Oh! odhajate? — je dejala. — V njenem glasu je bilo nekaj nedolžnega in podzavednega, kar je netilo v mlademu možu nakopičeno mrznjo.

— Milostljiva, odhajam. Ali vas smem vprašati, zakaj ste prišli sem?

Moja žena. — Glas mu je odzvoval.

Z drhtečimi rokami je otipal vrata, jih odprl, se grobo zasmejal in izginil.

Žena je vstala in se nasmehnila.

— Njegova žena! Oh! Ze prav, obilo sreče ji želim. Ah, bože moj! Obilo sreče ji želim. — prav zares, in vam Jack Allene, in vam tudi, ako imate kako ženo. Billy Byng, sili spominjaš, ko sem prvič — nocoj, mislila sem, — mislila sem... Zakrila si je obraz z rokami. Eden za drugim smo se splazili od nje in obstali za hišo.

Bog ve, o čem je razmišljala! Bog ve, kaj je prežalo okrog nas in skakalo iz teme!

Pozneje smo se priplazili na kraj vinograda.

Se vedno je sedela tam, kraj nje pa mali Byng bos, nagnjen nad njene grudice. Potem sem videl, kako je stisnil njeno roko pod pazduho. Z drugo roko jo je objel čez pas in potegnil za seboj v temno noč...

Harley Davidson

zopet zmagal

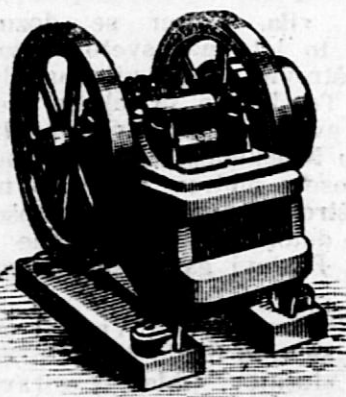
na dirki v Zagrebu (Crnomerec) v svoji kategoriji 350 ccm. kot prvi in v kategoriji 500 ccm. proti hudi konkurenci kot drugi. — Vozač: gosp. Fütterer.

Najnovejše modele nudi proti 12.mesečnemu odplačilu

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Tehniška komercijalna družba z o. z.

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6. Telefon 2138.

2307

Kamenolomet

trdno stoječ in prevozen za gradnjo cest in potov.

Izpiralnice

za oskalke, pesek, pred itd.

Oblike

za cevi, stopnice, podboje itd.

Stiskalnice

za cementne plošče vseh vrst.

TVORNIKA STROJEV

Dr. GASPARY & CO., MARKRANSTÄDT

D. LEIPZIG

Prosimo za obisk. Katalog št. 95 brezplačno.

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

Blagovi za gospode in dame

iz zajamčeno čiste volne. — Poslednje novosti za jesensko in zimsko sezono

razpošilja staro renomirano tvorniško skladišče sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO

Palackeho tr. 12 (Cehoslovaška)

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. —

Na zahtevo vzorci zastoj in poštnine prosto.

Izjava.

Podpisani Mihael Burger izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih dela moj sin Stanko Burger.

Ljubljana, 14. oktobra 1927.

MIHAEL BURGER.

2313

Danes morske ribe

in prvovrstna tržaška kuhinja.

«Otok Vis», Ljubljana, Zidovska steza.

Se priporoča Benčić.

2312

Poučujem

uspešno nemščino in klavir. — Grem tudi na dom. — Informacije od 1. do 3. — Naslov pove uprava «Sl. Nar.».

2293

DRUŽBA «ILIRIJA»

Premog, drva, koks,

OGLJE. — Dunajska cesta 46 (pogled iv. Zakotnika). — Telefon 2820.

108/L

AUTO «Wanderer»

priporočljiv za potnike, zelo dobro ohranjen, izvrsten motor s prvovrstno pnevmatiko — ugodno napredaj. — Poizvedba: Rudolf Orozov, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2. 2298

2311

Prodaja pohištva

kredence, štiri postelje iz mehkega lesa, 2 postelji iz trdega lesa, štiri nočne omarice, 1 velika, 1 majhna, 1 ročni vrtiček, Lubasove harmonike na štiri tone in drugo. Ogleda se: Rožna dolina. Cesta VII/4 (hiša g. Ceh).

2311

Trgovsko hišo

z moderno preurejenim lokalom, z vsem trgovskim in hišnim inventarjem, kakor tudi trgovskim blagom — prodaj v Novem mestu iz prostre ke. Hiša je v jako dobrem stanju, z vodovodom in električno razsvetljavo ter lepim prostornim vrtom. — Ela Kastelec, Novo mesto 112. 2301

Zastopnika za prodajo pekarskih strojev

iščemo za takoj. — Natančne ponudbe v nemškem jeziku, event. tudi v slovenskem pod šifro: „Rührig P. O. 2264“ na Rudolf Mosse, Praga I., Ovocny th 19.

30.

Kontoristinja

zmožna poleg slovenščine tudi nemščine, dobra stenografinja in strojepiska, s čedno pisavo, se sprejme v pisarno i. d. podjetja v Ljubljani Italijani ali srbohrvaščine zmožne referentanke imajo prednost. — Začetna plača Dn 500 mesečno. Ponudbe brez spričeval z referencami pod: „Sprema in točna-2316“ na upravo Slov. Naroda

2316

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi KAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA. Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnici). Revizija pravnega zaračunavanja carine po meni deklarirane blaga in vse informacije brezplačno. 96/L

2316

Sukno - Doubl

Kamgarn

za moške obleke - Velika izbira - Ugodne cene

R. Miklavc

PREMIŠLJANO

Ljubljana, Ljubičeva ulica 11.